

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Δημιουργούμε τη δική μας σχολική βιβλιοθήκη»

Συγγραφή: ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ

Εφαρμογή: ΤΑΛΑΜΠΙΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Δημιουργούμε τη δική μας σχολική βιβλιοθήκη

Δημιουργία σεναρίου

Νίκος Αμανατίδης

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνος Ταλαμπίρης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Δ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

8^ο 6/θ Δημοτικό Σχολείο Κιλκίς

Χρονολογία

Από 17-3-2015 ως 3-4-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού, τεύχος γ΄, ενότητα 10: «Λέξεις φτερουγίζουν πέρα ταξιδεύουν στον αέρα» (σσ. 81-99).

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Θεατρική Αγωγή

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Ευέλικτη Ζώνη

Θεατρική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 12 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τον δάσκαλο

Ο εκπαιδευτικός που εφάρμοσε το σενάριο είναι μέτριος χρήστης των νέων τεχνολογιών και χρησιμοποιεί αρκετά τους Η/Υ στην τάξη. Περισσότερο χρησιμοποιεί λογισμικά προσομοιώσεων και οπτικοποιήσεων σε μαθήματα που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Ιστορία, τη Γεωγραφία και τις Φυσικές Επιστήμες. Επειδή ο εκπαιδευτικός υπηρετεί ως διευθυντής στη σχολική μονάδα, δεν είναι ο ίδιος ο δάσκαλος της τάξης που εφαρμόστηκε το σενάριο, αλλά διδάσκει σε αυτή ιστορία, ενώ το σενάριο υλοποιήθηκε τις ώρες της Ευέλικτης Ζώνης.

Χώροι – Υλικοτεχνική Υποδομή

Η εφαρμογή του σεναρίου πραγματοποιήθηκε σε δύο χώρους. Στην αίθουσα του τμήματος, όταν οι δραστηριότητες πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο της ολομέλειας και στο εργαστήριο πληροφορικής όταν ήταν απαραίτητο τα παιδιά να εργαστούν σε ομάδες. Η αίθουσα του τμήματος διαθέτει έναν φορητό υπολογιστή συνδεδεμένο με βιντεοπροβολέα, ενώ το Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου διαθέτει 9 Η/Υ οι οποίοι υποστηρίζουν επαρκώς ικανοποιητικές ταχύτητες στο διαδίκτυο, καθώς και σύγχρονα λογισμικά. Τέλος υπάρχει και στο εργαστήριο πληροφορικής ένας Η/Υ που

είναι συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα και χρησιμοποιήθηκε για τις παρουσιάσεις στην ολομέλεια.

Σύμφωνα με τον συντάκτη η διδασκαλία έγινε με τη μορφή της συνεργασίας σε ομάδες. Τον συντονισμό και την καθοδήγηση των εργασιών ανέλαβε ο δάσκαλος. Επίσης, ο δάσκαλος επικέντρωσε και εστίασε τη διδασκαλία στην ανάπτυξη και προώθηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων και γραμματισμών (κριτικός, συνεργατικός, διερευνητικός). Τέλος, στην πορεία διδασκαλίας ο εκπαιδευτικός υιοθέτησε τον ρόλο του διευκολυντή/διαμεσολαβητή-εμπνευστή.

Για τον μαθητή

Το σενάριο εφαρμόστηκε στο τμήμα Δ₁ του 8^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κιλκίς. Το τμήμα αποτελείται από 12 παιδιά, 8 μαθητές και 4 μαθήτριες. Από τα παιδιά τα τέσσερα προέρχονται από μονογονεϊκές οικογένειες. Τα δύο από αυτά βίωσαν μέσα στην σχολική χρονιά τη διαδικασία του διαζυγίου και ήταν αρκετά επιβαρυνμένα ψυχολογικά. Ένα τρίτο δε παιδί έχασε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους από ανίατη ασθένεια τον πατέρα του με επίσης αρνητικά για την ψυχολογία του αποτελέσματα. Τέλος, μια μαθήτρια προέρχεται από οικογένεια αλλοδαπών οικονομικών μεταναστών, χωρίς όμως να έχει δυσκολία στο να εκφράζεται στην ελληνική γλώσσα, ενώ οι επιδόσεις της σε όλα τα μαθήματα είναι σχεδόν άριστες. Οι υπόλοιποι μαθητές και μαθήτριες ακολουθούν την κανονική κατανομή ως προς τις επιδόσεις τους στα σχολικά μαθήματα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες εργάστηκαν για πρώτη φορά στο πλαίσιο που τους υπαγόρευε ένα σενάριο και για πρώτη φορά χρησιμοποίησαν ηλεκτρονικούς υπολογιστές κατά την μαθησιακή διαδικασία. Εδώ είναι καλό να επισημανθεί ότι το σχολείο δεν περιλαμβάνεται στα με ΕΑΕΠ με αποτέλεσμα να μην διαθέτει μάθημα Πληροφορικής, ούτε και αντίστοιχο εκπαιδευτικό.

Παρόλα αυτά, οι μαθητές/-τριες οργανώθηκαν σε ομάδες και λειτούργησαν διερευνητικά. Αξιολόγησαν και επέλεξαν την καταλληλότερη πηγή για την εργασία τους, καθώς και το πιο αποτελεσματικό εργαλείο για τις δραστηριότητές τους. Αν και το μάθημα της πληροφορικής δεν περιλαμβάνεται στο αναλυτικό τους πρόγραμμα

απέδειξαν ότι είχαν μια εξοικείωση με τη χρήση υπολογιστή και διαδικτύου. Επιπλέον, οι μαθητές κατά την εφαρμογή του σεναρίου απέκτησαν μια πιο κριτική στάση όσον αφορά την εγκυρότητα των πηγών και κειμένων που συναντούν στο διαδίκτυο, δηλαδή τη δεξιότητα της αναζήτησης, ορθής αξιολόγησης και της κριτικής επιλογής και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τις διαδικτυακές αναζητήσεις πάνω στο θέμα προς εργασία και μελέτη (κριτικός γραμματισμός).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Νίκος Αμανατίδης, Δημιουργούμε τη δική μας σχολική βιβλιοθήκη, Νεοελληνική Γλώσσα Δ' Δημοτικού, 2014.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο δεν αντλεί επιμέρους στοιχεία από άλλα σενάρια (εκτός από το συνταγμένο σενάριο που εφαρμόζεται).

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

«Η σχολική βιβλιοθήκη είναι βοήθημα όλων στη διδασκαλία και τη μάθηση. Προσφέρει πληροφορίες και ιδέες για επιτυχή συμμετοχή στη σημερινή κοινωνία της πληροφόρησης και της γνώσης. Εφοδιάζει τους μαθητές με δεξιότητες για τη δια βίου εκπαίδευση, αναπτύσσει τη φαντασία τους και τους προσφέρει τη δυνατότητα να ζήσουν ως υπεύθυνοι πολίτες»

IFLA/UNESCO. 1999. *School Library Manifesto*.

Τον Σεπτέμβριο του 2012 η UNESCO οργάνωσε ένα μεγάλο συνέδριο στο Βανκούβερ του Καναδά με τίτλο «Η Μνήμη του Κόσμου στην ψηφιακή εποχή». Αναδεικνύεται πως η σύγχρονη σχολική βιβλιοθήκη υπερβαίνει τον παραδοσιακό ρόλο της αποθήκευσης, ταξινόμησης, καταλογογράφησης και δανεισμού βιβλίων και

μεταβάλλεται σε έναν χώρο αναζήτησης, απόκτησης και επεξεργασίας της γνώσης, καλλιέργειας της σχέσης του παιδιού με το βιβλίο και συνάμα ανάπτυξης σχέσεων αλληλεπίδρασης μεταξύ των ατόμων που την επισκέπτονται. Θα λέγαμε ότι η σύγχρονη σχολική βιβλιοθήκη αποτελεί μια προωθημένη μορφή σχολικής τάξης, με διευρυμένες εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δυνατότητες, χάρη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, όπως το μέγεθος του χώρου της, ο πλούτος, και η ποικιλία των πηγών της (Αρβανίτη 2007).

Το σενάριο αποσκοπεί στο να εισαγάγει τους μαθητές στη δεξιότητα ανάπτυξης της κουλτούρας του αναγνώστη και κριτικού αναζητητή της γνώσης που διερευνά τις πηγές, ψηφιακές και μη, ελέγχει την αξιοπιστία του περιεχομένου και επιλέγει να μελετήσει την καταλληλότερη. Επιπλέον, γίνεται προσπάθεια να ενισχυθούν οι δεξιότητες της κριτικής ανίχνευσης και αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης και να αναπτυχθούν οι δεξιότητες αξιοποίησης του διαδικτύου, των ψηφιακών βιβλίων και του έντυπου υλικού και βιβλίων. Επίσης, επιδιώκεται η καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής καθώς και η δεξιότητα της οργάνωσης, ταξινόμησης και παρουσίασης πληροφοριών. Όσον αφορά τις ΤΠΕ, το σενάριο αποσκοπεί στη δημιουργία ενός σκεπτόμενου και κριτικού ερευνητή διαδικτυακών πληροφοριών και στη γνωριμία και χρήση λογισμικών ταξινόμησης και οργάνωσης πληροφοριών. Οι μαθητές παράγουν και παρουσιάζουν τις εργασίες τους με τη συνεργασία και τον συντονισμό του εκπαιδευτικού. Οι νέοι γραμματισμοί, όπως ο κριτικός, ο τεχνολογικός και ο διερευνητικός, πρωταγωνιστούν στο σενάριο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το παρόν σενάριο ασχολείται με τη σύσταση, οργάνωση και διαχείριση μιας σχολικής βιβλιοθήκης από τους μαθητές για τους μαθητές. Σκοπός του σεναρίου είναι η καλλιέργεια και ενίσχυση συγκεκριμένων δεξιοτήτων των μαθητών, όπως η διερεύνηση, η ανακάλυψη, η επιλογή, η επεξεργασία και παρουσίαση έγκυρων

γνώσεων και πληροφοριών πάνω στο θέμα του σεναρίου. Επιπλέον, επιδίωξη είναι η ενασχόληση, κατανόηση και λειτουργική χρήση εκ μέρους των μαθητών γλωσσικών στοιχείων που περιλαμβάνουν ρήματα, επίθετα και ουσιαστικά. Σημαντική πτυχή του σεναρίου είναι, επίσης, η μελέτη και ενασχόληση με κείμενα, άρθρα που προάγουν τον κριτικό γραμματισμό όπως στο θέμα της επιλογής του καταλληλότερου κειμένου-πηγής προς επεξεργασία, η μελέτη και παρουσίασή τους. Διάλογος, διερεύνηση και κριτική αποτελούν τις μορφές της διδασκαλίας που δομούν τη γνώση, καλλιεργούν τις δεξιότητες και υιοθετούνται ως στρατηγικές στο σενάριο (Levin 2006).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Στο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές/-τριες:

- να ενισχύσουν τις γνώσεις τους μέσω της διαθεματικότητας του σεναρίου στους τομείς της μελέτης περιβάλλοντος και του θεατρικού δρώμενου·
- να γνωρίσουν τον κόσμο της βιβλιοθήκης, δημόσιας και σχολικής, του δανεισμού βιβλίων, της ταξινόμησης και αρχειοθέτησης των βιβλίων βάση συγκεκριμένων στοιχείων, όπως η θεματολογία, το είδος, ο συγγραφέας, το έτος κλπ.·
- να γνωρίσουν τη χρήση της κάρτας μέλους μιας βιβλιοθήκης με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατόχου.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές/-τριες:

- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και γραπτό τους λόγο, διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους και τις πρακτικές χρήσης συγκεκριμένων κειμενικών ειδών (έντυπων και ψηφιακών)·

- να γνωρίσουν και να αντιληφθούν τη χρησιμότητα και χρηστικότητα στα κείμενα των ακολούθων γλωσσικών στοιχείων: επίθετα (βαθμοί των επιθέτων), ουσιαστικά, ρήματα.

Γραμματισμοί

Στο σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές/-τριες:

- να αποκτήσουν τη δεξιότητα να διερευνούν και να αναζητούν στο εσωτερικό ιστότοπου, ιστολογίου, ηλεκτρονικού αποθετηρίου·
- να εξοικειωθούν με τη διαδικασία αναζήτησης, αξιολόγησης και επιλογής συγκεκριμένων πληροφοριών από κείμενα και πηγές στο διαδίκτυο·
- να αποκτήσουν τη δεξιότητα διερευνήσουν σε ηλεκτρονικό και συμβατικό λεξικό·
- να αποκτήσουν τη δεξιότητα χρήσης του Λογισμικού Παρουσίασης·
- να εξοικειωθούν με την κριτική επιλογή και αξιοποίηση πληροφοριών από το διαδίκτυο·
- να δημιουργούν ψηφιακά αρχεία: παρουσιάσεις και κείμενα·
- να εξοικειωθούν με τα λογισμικά διαχείρισης μιας σχολικής βιβλιοθήκης όπως [ABEKT](#), [Biblioteca](#), [Σχολική Βιβλιοθήκη 2.02](#), Microsoft Excel·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση ορθογραφικού ελέγχου σε αρχείο Word·
- να εξοικειωθούν με την αντιγραφή/διαγραφή/επικόλληση κειμένου και εικόνας·
- να εξοικειωθούν με την επισήμανση κειμένου·
- να εξοικειωθούν με την εκτύπωση κειμένου, εικόνας, παρουσίασης·
- να εξοικειωθούν με την εξαγωγή αρχείου από αρχείο επεξεργασίας·
- να εξοικειωθούν με τη δημιουργία πολυμεσικής παρουσίασης·
- να μνηθούν σε πρακτικές όπως η επιχειρηματολογία και ο διάλογος·
- να ασκηθούν σε πρακτικές όπως η διερεύνηση, η ανακάλυψη, η επιλογή και αξιοποίηση·

- να αναγνωρίσουν, κατανοήσουν και υιοθετήσουν την κουλτούρα του αναγνώστη και κριτικού αναζητητή της γνώσης·
- να αποκτήσουν δεξιότητες κριτικής διερεύνησης και επιλογής ψηφιακών πηγών και ηλεκτρονικών βιβλίων: έλεγχος της αξιοπιστίας της πηγής, έλεγχος του κύρους της πηγής·
- να αποκτήσουν δεξιότητες διερευνητικού εγγραμματισμού και δεξιοτήτων·
- να αντιληφθούν τη νοηματοδότηση και στοχοθεσία των κειμένων-πηγών και να σταθούν κριτικά στα μηνύματα που αναδύουν τα κείμενα·
- να αποκτήσουν δεξιότητες δημιουργίας και εφαρμογής θεατρικού δρώμενου με θέμα «μια μέρα στη σχολική βιβλιοθήκη» ή και «τα είδη των αναγνωστών της βιβλιοθήκης» με θεματική τους τύπους αναγνώστη όπως του ευγενικού, του βιαστικού, του ενοχλητικού κλπ.

Διδακτικές πρακτικές

Στο σενάριο επιδιώχθηκε:

- Η συνεργασία και συνδημιουργία με διάλογο, ανάθεση ρόλων σε ομαδικές εργασίες με διερεύνηση, λήψη πρωτοβουλιών και αποφάσεων καθώς και προβολή των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια της τάξης.
- Η απόκτηση κουλτούρας του αναγνώστη και χρήστη της σχολικής βιβλιοθήκης μέσω συζητήσεων και μελέτης των διαφόρων μοντέλων αναγνωστών.
- Η καλλιέργεια του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου με τη χρήση των κατάλληλων λέξεων και γλωσσικών στοιχείων.
- Ο σεβασμός και αναγνώριση του γνωστικού και γλωσσικού πλούτου των βιβλίων, καθώς και η γνωριμία με τα ηλεκτρονικά βιβλία και πηγές.

Η κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα-εργασία (2 διδακτικές ώρες) χρονικά κατανέμεται ως εξής:

1. Οι μαθητές προετοιμάζονται γύρω από το θέμα μέσα από τον διάλογο, τη διερεύνηση και επιλογή των αντίστοιχων, κατάλληλων και έγκυρων πληροφοριών.
2. Ανίχνευση και καταγραφή των γνώσεων των μαθητών στο αντικείμενο-θέμα προς μελέτη (15').
3. Οργάνωση των ομάδων και ανάθεση των ρόλων των μαθητών στην κάθε ομάδα, ορισμός του θέματος (20').
4. Εργασία σε ομάδες (20').
5. Παρουσίαση των εργασιών των ομάδων (15').
6. Αξιολόγηση από τα παιδιά πρώτα και ύστερα από τον δάσκαλο (20').

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για τη δημιουργία του παρόντος σεναρίου αποτελεί ένα οποιοδήποτε διήγημα για μια σχολική βιβλιοθήκη ή ένα παιδικό βιβλίο. Για παράδειγμα, η ανάγνωση του άρθρου του Γιάννη Παλαβού [«Βιβλιοθήκες, πόλεις στο βυθό»](#), ή διηγημάτων όπως ενδεικτικά:

- Φίλιπ Μπαρμπώ. *Ο Τυφλοπόντικας*. Αθήνα: Νεφέλη, 1988.
- Μπέκη Μπλουμ, *Ένας καλλιεργημένος λύκος*. Αθήνα: Ζεβρόδειλος, 1998.
- Μάξ Βέλθους, *Ο Βάτραχος το Χειμώνα*. Αθήνα: Πατάκης, 1995.
- Αλέξης Κυριτσόπουλος, *Σαββατοκύριακα*. Αθήνα: Άγρα, 1998.
- Ρόαλντ Νταλ, *Ματίλντα*. Αθήνα: Ψυχογιός, 1990.
- Μίχαελ Έντε, *Ιστορία χωρίς τέλος*. Αθήνα: Ψυχογιός, 1985.

Επίσης, μπορεί να αξιοποιηθεί το βίντεο από το YouTube [«The Fantastic Flying Books of Mr Morris Lessmore»](#). Με τα παραπάνω, μπορούμε να θέσουμε τους προοργανωτές για τη δημιουργία ενός εποικοδομητικού σχεδίου μάθησης με στόχο την προώθηση της ιδέας για τη σχολική βιβλιοθήκη, της καλλιέργειας του ενδιαφέροντος των μαθητών για τη δημιουργία της, τη γλωσσική και γνωστική

ανάπτυξη των μαθητών αλλά και την ενίσχυση δεξιοτήτων και γραμματισμών όπως της κριτικής, της έρευνας και της συνεργασίας.

Αρχικά, συζητούμε με τους μαθητές για τον πλούτο των βιβλίων, καθώς και για την ιδέα δημιουργίας της δικιάς μας σχολικής βιβλιοθήκης. Μελετούμε, αναζητούμε και συζητούμε τα στοιχεία και πληροφορίες που χρειαζόμαστε, για να φτιάξουμε τη δική μας βιβλιοθήκη. Επίσης, αναπτύσσουμε διάλογο με επιχειρήματα για την εγκυρότητα και αξιοπιστία κάποιων διαδικτυακών πηγών και κειμένων ή και ακόμα άρθρων σε εφημερίδα ή και περιοδικό, διαδικτυακό ή μη, για τα παιδικά βιβλία και τη βιβλιοθήκη. Η συζήτηση αποσκοπεί στο να εισαγάγει στους μαθητές προβληματισμό σχετικά με το τι υπάρχει αναρτημένο στο διαδίκτυο σε ηλεκτρονικά βιβλία και πηγές, αν εξυπηρετούν κάποιους σκοπούς, όπως το κέρδος ή και την παραπληροφόρηση και με τη βοήθειά του προβληματισμού να μπορέσουν να σταθούν κριτικά στα θέματα που θα μελετήσουν. Ως αποτέλεσμα, οι μαθητές καλλιεργούν τον κριτικό γραμματισμό και επιλέγουν τις πληροφορίες εκείνες που είναι έγκυρες, έγκριτες και κατάλληλες για την εργασία τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Γλώσσα Δ' Δημοτικού, [ενότητα 10: «Λέξεις φτερουγίζουν πέρα ταξιδεύουν στον αέρα»](#).

Υποενότητα 1. «Παιχνίδια με τις λέξεις»

Υποενότητα 2. «Γλωσσική αυτοβιογραφία»

Η υποενότητα 1 ξεκινάει με ένα ποίημα της Ν. Χατζηνικολάου με τίτλο «Παιχνίδια με τις λέξεις». Οι ασκήσεις του βιβλίου ασχολούνται με την ανάλυση του ποιήματος σε επίπεδο νοήματος, γραμματικής του κειμένου και των ποιητικών μέσων που χρησιμοποιεί η ποιήτρια. Η υποενότητα 2 ξεκινά με ένα κείμενο βιοματικής αναδιήγησης, που έχει τίτλο «Γλωσσική αυτοβιογραφία», και προέρχεται από τα *Άπαντα* του Π. Νιρβάνα. Στο λογοτεχνικό αυτό κείμενο περιέχονται οι βασικές θεωρητικές ιδέες περί γλώσσας, όπως το ότι μόνο ο άνθρωπος μπορεί να χρησιμοποιήσει γλώσσα, ότι ο κάθε άνθρωπος τη γλώσσα του την κατακτά με φυσικό

τρόπο, καθώς επίσης και ότι όλοι οι άνθρωποι στον κόσμο δεν μιλούν την ίδια γλώσσα.

Με βάση τα δύο αυτά κείμενα ο δάσκαλος εισάγει τους μαθητές στις δυνατότητες της γλώσσας, τα είδη της και το μεγαλείο της χρήσης της στην ανθρώπινη επικοινωνία. Επίσης, τους εισάγει στη μεγάλη σχετική εφεύρεση, το βιβλίο και σήμερα το ηλεκτρονικό βιβλίο. Για να εισαγάγει ο δάσκαλος τα παιδιά στο ηλεκτρονικό βιβλίο, θα μπορούσε να παρουσιάσει στα παιδιά κάποια ηλεκτρονικά βιβλία από τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες:

1. <http://www.openbook.gr/>
2. <http://www.mikrosanagnostis.gr/search.asp>
3. <http://www.bedtimestoriescollection.com/>

Στη συνέχεια, οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν το βιβλίο που τους άρεσε πιο πολύ, να συζητήσουν τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου βιβλίου, δηλαδή το πώς μπορέσαμε και το διαβάσαμε, με ποιόν τρόπο, τι διαφορά έχει από το συμβατικό βιβλίο στο χαρτί, γιατί τους άρεσε, πώς οι ζωγραφιές και η μουσική που ίσως συνοδεύουν το βιβλίο δένουν με τη μορφή του ηλεκτρονικού αυτού εντύπου. Επιπλέον, τα παιδιά θα μπορούσαν να σκεφτούν και να συζητήσουν τη χρηστικότητα και λειτουργικότητά του βιβλίου στη ζωή μας, σχολική και καθημερινή.

Κείμενα

Βίντεο

«[The fantastic flying books of Mr Morris Lessmore](#)», ταινία μικρού μήκους των William Joyce, Brandon Olenburg.

Λογοτεχνικά κείμενα

Janette Winter,. 2007. [Η βιβλιοθηκάριος της Βασόρας](#). Αθήνα: Παπαδόπουλος.

Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. 2013. [Το σπαρμαστέο](#). Openbook.

Βαγγέλης Τασιόπουλος,. [Ο Καλικάντζαρος που έχασε το δρόμο](#). Ηλεκτρονική έκδοση: Μικρός Αναγνώστης.

Αντουάν ντε Σαιντ Εξιπερύ, [Ο Μικρός Πρίγκιπας](#). Ηλεκτρονική έκδοση: Bedtime Stories.

Πρόσθετα Λογοτεχνικά κείμενα

Φίλιπ Μπαρμπώ, *Ο Τυφλοπόντικας*. Αθήνα: Νεφέλη, 1988.

Μπέκη Μπλουμ, *Ένας καλλιεργημένος λύκος*. Αθήνα: Ζεβρόδειλος, 1998

Μάξ Βέλθους, *Ο Βάτραχος το Χειμώνα*. Αθήνα: Πατάκης, 1995.

Αλέξης Κυριτσόπουλος, *Σαββατοκύριακα*. Αθήνα: Άγρα, 1998.

Ρόαλντ Νταλ, *Ματίλντα*. Αθήνα: Ψυχογιός, 1990.

Μίχαελ Έντε, *Ιστορία χωρίς τέλος*. Αθήνα: Ψυχογιός, 1985

Άλλα κείμενα

«[Βιβλιοθήκες, πόλεις στο βυθό](#)», Γιάννης Παλαβός στο <http://www.bookbook.gr/>

Συλλογές εικόνων

«[Οι μυστηριώδεις βιβλιοθήκες του Marc Gjai-Miniet](#)», στο <http://www.oldbooks.gr/>

«[15 Δημιουργικές και μοντέρνες ιδέες για βιβλιοθήκες](#)» συλλογή εικόνων στο ιστολόγιο <http://easyhomeandgarden.blogspot.gr/>

«[20 ιδέες για απίθανα παιδικά ράφια και βιβλιοθήκες](#)» συλλογή εικόνων στο ιστολόγιο <http://easyhomeandgarden.blogspot.gr/>

Ιστοσελίδες

<http://www.mikrosanagnostis.gr/>

<http://www.philanagnosia.gr/>

<http://filanagnosiaprogram.blogspot.gr/>

<http://www.openbook.gr/>

<http://www.bedtimestoriescollection.com/>

Βικιθήκη

[Ψηφιακή Βιβλιοθήκη](#) του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης

[Ψηφιακή Βιβλιοθήκη](#) από το ιστολόγιο <http://effiekyr.wordpress.com/>

Περιβάλλοντα

[Storyjumper](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Στο πρώτο στάδιο ελέγχθηκε η πρότερη γνώση, καθώς και οι απόψεις των παιδιών όσον αφορά τη σχολική βιβλιοθήκη. Παράλληλα τονίστηκε η ικανότητα από τον μαθητή της αναζήτησης, του ελέγχου και της χρήσης προγραμμάτων και πηγών με θέμα το 'βιβλίο', έντυπο και ηλεκτρονικό. Κατόπιν, σχολιάστηκαν τα διηγήματα που επέλεξε να διαβάσει ο δάσκαλος στην τάξη και συζητήθηκαν στην ολομέλεια της τάξης. Ο δάσκαλος τόνισε στους μαθητές τα στοιχεία εκείνα που πρέπει να μελετούν στην τάξη όπως τις δυνατότητες της γλώσσας, τα είδη της και το μεγαλείο της χρήσης της στην ανθρώπινη επικοινωνία, τον πλούτο των βιβλίων, ενώ έθεσε και την ιδέα δημιουργίας της δικιάς τους σχολικής αλλά και ψηφιακής βιβλιοθήκης. Στο εργαστήρι πληροφορικής μελέτησαν τα ηλεκτρονικά-ψηφιακά βιβλία, τα είδη τους, το πώς θα μπορούν να τα διαβάζουν, το πώς θα επιλέγουν τα κατάλληλα βιβλία, πώς θα τα ταξινομήσουν και πώς θα δημιουργούν την ψηφιακή βιβλιοθήκη.

1η–4η διδακτική ώρα

Αρχικά έγινε προβολή του βίντεο [«The Fantastic Flying Books of Mr Morris Lessmore»](#) από το YouTube. Στη συνέχεια ακολούθησε η ανάγνωση του διηγήματος «Η Βιβλιοθηκάριος της Βασόρας», της Jeanette Winter, από τον δάσκαλο με χρωματισμό της φωνής και τονισμό των εκφράσεων, επιθέτων και γλωσσικών στοιχείων που τονίζουν το θέμα και ενισχύουν την εμπειρία. Παράλληλα με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα προβαλλόταν στον πίνακα [η ψηφιακή μορφή του βιβλίου](#) που υπάρχει ελεύθερο στο διαδίκτυο (Εικόνες 1, 2, 3 και 4).

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Εικόνα 3

Εικόνα 4

Κατόπιν, ακολούθησε συζήτηση για την εμπειρία που προέκυψε από το βίντεο και το κείμενο, καθώς και τα στοιχεία εκείνα που ενίσχυσαν τα συναισθήματα και την εμπειρία των παιδιών. Στη συνέχεια ο δάσκαλος ζήτησε από τα παιδιά να αποτυπώσουν εγγράφως τις εντυπώσεις τους από τις δύο αυτές διαφορετικές παρουσιάσεις. Τα παιδιά δημιούργησαν δύο ομάδες και κατέληξαν σε δύο κείμενα (Εικόνες 5 και 6).

Εικόνα 5

Εικόνα 6

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν ήταν:

«...όσο παλιό κι αν είναι ένα βιβλίο, όταν το διαβάζουμε μας φαίνεται νέο. Όσο μεγάλοι κι αν είμαστε, αν διαβάζουμε βιβλία, το πνεύμα μας παραμένει νέο. Όσο πιο παλιό κι είναι ένα βιβλίο, τόσο πιο πολύτιμο. Τα βιβλία είναι σαν άνθρωποι και έχουν ψυχή.

Εμείς σαν μαθητές πρέπει να διαβάζουμε και ταυτόχρονα να προσέχουμε τα βιβλία. Βιβλία λογοτεχνικά, εγκυκλοπαίδειες και πολλά άλλα βιβλία, μας βοηθούν να μάθουμε πράγματα για τον εαυτό μας και για τον κόσμο όλο».

Όπως επίσης:

«...πρέπει να είμαστε φίλοι με τα βιβλία γιατί μας δίνουν γνώση και είναι σαν να έχουν ψυχή». (Φάκελος «Synodeytika» 1^ο και 2^ο Διδακτικό Δίωρο> 1^ο Δίωρο> Τεκμήρια> Τεκμήρια 1 και 2»).

Στη συνέχεια, ο δάσκαλος ζήτησε από τους μαθητές να διηγηθούν δικές τους εμπειρίες από βιβλία που τους άρεσαν και θα ήθελαν να μοιραστούν με τους συμμαθητές τους. Τα παιδιά είχαν ήδη φέρει από το σπίτι τους δικά τους βιβλία. Κάθε παιδί μίλησε για το αγαπημένο του βιβλίο, το έδειξε στους συμμαθητές του, ενώ τα πιο θαρραλέα παιδιά διάβασαν και κάποιο απόσπασμα.

Αφού ακούστηκαν οι απόψεις των παιδιών, η τάξη μεταφέρθηκε στο εργαστήριο Πληροφορικής και ο δάσκαλος προχώρησε στην πρώτη εργασία. Χώρισε τους μαθητές σε ομάδες των τριών ή των δύο ατόμων, αφού έλαβε υπόψη τη

δυνατότητα συνεργασίας και συνεισφοράς στην ομάδα, αλλά και τις φιλικές σχέσεις των παιδιών. Η εργασία που τους ανατέθηκε είχε ως θέμα να γνωρίσουν τα παιδιά, πέρα από τα συμβατικά και τα ψηφιακά βιβλία και να καταγράψουν τα πλεονεκτήματα, αλλά και τα μειονεκτήματα, τις ομοιότητες, αλλά και τις διαφορές τους. Για τον λόγο αυτό ο δάσκαλος πρότεινε στα παιδιά να επισκεφθούν δύο ηλεκτρονικά βιβλία

1. «[Ο Μικρός Πρίγκιπας](#)», του Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ
2. «[Το Πάσχα του Πασχάλι](#)» της Μαρίας Ανδρικοπούλου

Το πρώτο επιλέχθηκε γιατί είναι ένα πασίγνωστο βιβλίο της παγκόσμιας λογοτεχνίας που το προτείνει και ο συντάκτης του σεναρίου. Το δεύτερο το επέλεξε ο δάσκαλος εξαιτίας της επικαιρότητας του θέματος, μιας και το σενάριο εφαρμόστηκε λίγο πριν τις διακοπές του Πάσχα. Τα παιδιά επεξεργάστηκαν για λίγο στις οθόνες τους τα ψηφιακά αυτά βιβλία αντιλήφθηκαν τους τρόπους ανάγνωσής (τον τρόπο αλλαγής σελίδας, την επιλογή της ακρόασης αφήγησης ή μη). Ακολούθως η δραστηριότητα μεταφέρθηκε για να ολοκληρωθεί με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα στον πίνακα. Αυτό έγινε για πρακτικούς λόγους, όπως για να αποφευχθεί η ηχορύπανση από τις παράλληλες «αναγνώσεις» του βιβλίου σε διάφορους Η/Υ, αλλά και για να επιτευχθεί η ταυτόχρονη ολοκλήρωση της «ανάγνωσης» (Εικόνες 7 και 8).

Εικόνα 7

Εικόνα 8

Κατόπιν δόθηκε στα παιδιά ένα Φύλλο Εργασίας που κατασκεύασε ο εκπαιδευτικός ([Φύλλο Εργασίας 4](#)) με τη βοήθεια του οποίου προσπάθησαν να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά ενός ψηφιακού βιβλίου (Εικόνες 9 και 10).

Στις ερωτήσεις που τέθηκαν απάντησαν ως εξής:

Σχετικά με την ερώτηση για τον τρόπο ανάγνωσης ενός ηλεκτρονικού βιβλίου:

«Μας τα έλεγε ο υπολογιστής και εμείς τα διαβάζαμε από μέσα μας».

«Ενώ το διαβάζαμε, παράλληλα ακούγαμε τον συγγραφέα του βιβλίου».

«Μπήκαμε στο ίντερνετ και διαλέξαμε ένα βιβλίο και έναν αφηγητή για να μια διαβάζει τα βιβλία».

Σχετικά με την διαφορά που έχει ένα ηλεκτρονικό βιβλίο από ένα συμβατικό στο χαρτί, οι μαθητές και οι μαθήτριες εξέφρασαν τις ακόλουθες απόψεις.

«Στο ηλεκτρονικό βιβλίο μπορούμε να ακούσουμε την ιστορία που την διηγείται ο συγγραφέας. Σε κάποια βιβλία μπορεί να έχει μουσική. Για να διαβάσουμε και να ακούσουμε ένα ηλεκτρονικό βιβλίο, χρειάζεται ένα tablet ή έναν υπολογιστή και ηχεία».

«Η διαφορά από το συμβατικό βιβλίο είναι ότι τα λέει ο αφηγητής»

Στην ερώτηση για το αν και γιατί τους άρεσε, τα παιδιά απάντησαν:

«Επειδή είχε αστεία φωνή ο αφηγητής και ότι είχε δράση».

«Μας άρεσε γιατί δεν ήταν ανάγκη να διαβάσουμε».

«Γιατί είχε δράση και διασκέδαση. Κάποια ήταν λυπητερά και κάποια χαρούμενα».

Για το ποια στοιχεία τους βοήθησαν να διαβάσουν το ηλεκτρονικό βιβλίο απάντησαν:

«Μας βοήθησαν ο τίτλος και οι εικόνες»

«Μας βοήθησε πιο πολύ η αφήγηση».

«Ο αφηγητής που μιλούσε και τα γράμματα που ήταν στην οθόνη».

Τέλος τα παιδιά κλήθηκαν να απαντήσουν στην ερώτηση σχετικά με τη χρησιμότητα και τη λειτουργικότητα του ηλεκτρονικού βιβλίου στη σχολική και καθημερινή ζωή. Και σ' αυτή την ερώτηση οι μαθητές έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις:

«Για να μάθουμε να διασκεδάζουμε και να χαρούμε»

«Ότι έχει συγγραφέα, αφηγητή, εικονογράφηση, πολύ ωραία σωστά κείμενα, ορθογραφία, έμπνευση και δημιουργικότητα»

«Στην ανάπτυξη της γνώσης, στο μυαλό και στην προφορά».

(Φάκελος Synodeytika> 1^ο και 2^ο Διδακτικό Δίωρο>2^ο Δίωρο> Τεκμήρια> Τεκμήρια 1, 2, 3, 4 και 5).

Στη συνέχεια ακολούθησε η δραστηριότητα που προέβλεπε το σενάριο. Επιχειρήθηκε η κάθε ομάδα να βρει πληροφορίες για το βιβλίο που θα παρουσιάσει με κριτική αναζήτηση και επιλογή της κατάλληλης πηγής πληροφόρησης σε συντονισμό από τον δάσκαλο. Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα έγινε προσπάθεια να ενισχυθεί ο κριτικός γραμματισμός του μαθητή με την ανάπτυξη της δεξιότητας της αναζήτησης και την κατάλληλη επιλογή της πηγής πληροφόρησης από το διαδίκτυο. Δόθηκαν αναλυτικά τα σημεία που πρέπει να προσέχουν οι μαθητές, όπως τίτλος, συγγραφέας, ημερομηνία, η ηλικία στην οποία απευθύνονται τα βιβλία, μια μικρή περίληψη, στοιχεία για τον συγγραφέα, το εξώφυλλο, θεματική, εικονογράφηση, παρουσίαση, λεξιλόγιο κλπ. (Εικόνες 11, 12, 13 και 10). Όλα αυτά τα συνεκτίμησαν οι μαθητές και οι ομάδες και τα παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης (Φύλλο Εργασίας 1).

Εικόνα 11

Εικόνα 12

Εικόνα 13

Εικόνα 14

(Φάκελος Synodeytika> 1^ο και 2^ο Διδακτικό Δίωρο>2^ο Δίωρο> Τεκμήρια> Τεκμήρια 6, 7, 8 και 9).

Οι σχετικές ιστοσελίδες που αξιοποιήθηκαν ήταν:

- <http://www.mikrosanagnostis.gr/>
- <http://www.philanagnosia.gr/index.php>
- <http://filanagnosiaprogram.blogspot.gr/>

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το σενάριο που εφαρμόστηκε ήταν το πρώτο στο οποίο ενεπλάκησαν οι μαθητές και οι μαθήτριες του συγκεκριμένου τμήματος. Παρά το γεγονός αυτό η αντίδρασή τους και οι εμπειρίες που αποκόμισαν από το

συγκεκριμένο σενάριο ήταν αρκετά ικανοποιητικές, ενώ επιτεύχθηκαν αρκετοί από τους στόχους που είχαν τεθεί από τον συντάκτη, αλλά και από τον διδάσκοντα.

Καταρχήν οι μαθητές με την πρώτη δραστηριότητα της παρακολούθησης του βίντεο «The Fantastic Flying Books of Mr Morris Lessmore» και της ανάγνωσης του βιβλίου «Η βιβλιοθήκARIOS της Βασόρας» αντιλήφθηκαν τη νοηματοδότηση και τη στοχοθεσία των κειμένων- πηγών, ενώ στάθηκαν κριτικά απέναντι στα μηνύματα που αναδύθηκαν από τα κείμενα. Παράλληλα γνώρισαν τον νέο τρόπο ανάγνωσης που τους προσφέρεται μέσα από το ψηφιακό βιβλίο και διέκριναν τα πλεονεκτήματα, αλλά και τα μειονεκτήματά του. Κατά τις δραστηριότητες αυτές, τα παιδιά καλλιέργησαν τον προφορικό και γραπτό λόγο, διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους. Αναζητώντας βιβλία σε διαδικτυακούς τόπους, ανέπτυξαν τη δεξιότητα της αναζήτησης και της διερεύνησης σε εσωτερικό ενός ηλεκτρονικού αποθετηρίου, ενώ εξοικειώθηκαν με τη διαδικασία αναζήτησης, αξιολόγησης και επιλογής συγκεκριμένων πληροφοριών από κείμενα και πηγές στο διαδίκτυο.

Τέλος, κατά την παρουσίαση των βιβλίων που τους άρεσαν τα παιδιά εξασκήθηκαν στον τρόπο παρουσίασης ενώ κατανόησαν την κουλτούρα του κριτικού αναζητητή της γνώσης. Σε γενικές γραμμές τα παιδιά έμεινα πολύ ευχαριστημένα από τη διαδικασία, γιατί λειτούργησαν με διαφορετικό τρόπο από την καθημερινή σχολική ρουτίνα, ενώ απέδειξαν ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας πέρα από ευχάριστος, είναι και δημιουργικός.

5η-8η διδακτική ώρα

Αφού ο δάσκαλος αναφέρθηκε στις δραστηριότητες του προηγούμενου δώρου σε μια συζήτηση για τα βιβλία, τις αναγνωστικές εμπειρίες και τις παρουσιάσεις από τα παιδιά, στη συνέχεια ρώτησε τι έκανε εντύπωση στους μαθητές προσπαθώντας να εκμαιεύσει το θέμα της επόμενης ενότητας, δηλαδή τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού βιβλίου. Στο σημείο αυτό ο δάσκαλος ανακάλεσε στη μνήμη των παιδιών τη διάκριση ενός ηλεκτρονικού βιβλίου από ένα συμβατικό σύμφωνα με τα

όσα είχαν ειπωθεί στο προηγούμενο δίωρο. Ακολούθως ξεκίνησε ένας διάλογος με τους μαθητές. Συζητήθηκε για το τι τους άρεσε, τι τους εντυπωσίασε στα ηλεκτρονικά βιβλία που διάβασαν και αν θα θέλουν να δημιουργήσουν το δικό τους παιδικό ηλεκτρονικό βιβλίο.

Τα παιδιά, αφού αποδέχτηκαν την πρόταση, ανέλαβαν ομαδικά τη δημιουργία μιας μικρής ιστορίας. Στο σημείο αυτό ο δάσκαλος διαφοροποιήθηκε από τον συντάκτη του σεναρίου και δεν χρησιμοποίησε τα εργαλεία που προτεινόταν από το σενάριο (κειμενογράφος και <http://www.pageflip-flap.com> (Φύλλο Εργασίας 2)). Αντίθετα χρησιμοποίησε το ηλεκτρονικό εργαλείο κατασκευής online ιστοριών [storyjumper](http://www.storyjumper.com). Ο δάσκαλος κατέληξε σ' αυτήν την επιλογή γιατί οι μαθητές δεν είχαν την εμπειρία αναζήτησης φωτογραφιών από το διαδίκτυο, της αποθήκευσής τους και της ενσωμάτωσης στο κείμενο. Αντίθετα το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε, έδινε έτοιμα κάποια εργαλεία και ήταν εύκολο να χρησιμοποιηθεί από τα παιδιά. Ο δάσκαλος εξέδωσε στο εργαλείο αυτό έναν κωδικό, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε από όλες τις ομάδες, ενώ πριν ξεκινήσουν να εργάζονται έκανε μια σύντομη παρουσίαση στον πίνακα με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα. Στη συνέχεια, οι ομάδες τιτλοφόρησαν τις δημιουργίες τους και δημιούργησαν τα δικά τους ηλεκτρονικά βιβλία μέσω του εργαλείου. Το συγκεκριμένο εργαλείο είναι πολύ εύκολο στη χρήση του και περιέχει έτοιμη σελιδοποίηση, καθώς και έτοιμες εικόνες για φόντο και φιγούρες. Στόχος ήταν η εμπλοκή του μαθητή σε παιγνιώδεις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη της γνώσης και των δεξιοτήτων μέσω ευχάριστων εργασιών. Στην προκειμένη περίπτωση η αγάπη για το βιβλίο και τη βιβλιοθήκη και η ενίσχυση και ανάπτυξη του γραπτού λόγου και των ψηφιακών δεξιοτήτων-γραμματισμών του μαθητή. Οι μαθητές και οι μαθήτριες κατασκεύασαν έξι διαφορετικές ιστορίες, όπως φαίνονται στον παρακάτω πίνακα (Εικόνες 15, 16, 17 και 18).

Η τρύπα του όζοντος	http://www.storyjumper.com/book/index/19124008
---------------------	---

Το ασχημόψαρο	http://www.storyjumper.com/book/index/19123868
Ταξίδι στο διάστημα	http://www.storyjumper.com/book/index/19123808
Τσίκο το πουλάκι	http://www.storyjumper.com/book/index/19123888
Η εισβολή των εξωγήινων	http://www.storyjumper.com/book/index/19147508
Η καταραμένη κολοκύθα	http://www.storyjumper.com/book/index/19123828

(Φάκελος Synodeytika > 3^ο και 4^ο Διδακτικό Δίωρο > 3^ο Δίωρο > Τεκμήρια)

Εικόνα 15

Εικόνα 16

Εικόνα 17

Εικόνα 18

Τα παιδιά ενθουσιαστήκαν με το εργαλείο και εργάστηκαν με μεγάλη προθυμία και αφοσίωση. Οι περισσότερες ομάδες αξιοποίησαν τα έτοιμα εργαλεία που τους δίνονταν και κατασκεύασαν ιστορίες που αφορούσαν την επιστημονική φαντασία. Για την κατασκευή των ιστοριών αυτών περισσότερο έπαιξαν ρόλο οι έτοιμες εικόνες που διέθεταν τα παιδιά παρά η παρακολούθηση μιας αρχικής ιδέας. Μια ομάδα μόνο ζήτησε από τον εκπαιδευτικό να τη βοηθήσει να βρει εικόνες προκειμένου να εμπλουτίσει μια ιστορία που ήδη είχαν στο μυαλό τους. Πέρα όμως από τις ιστορίες επιστημονικής φαντασίας τα παιδιά έδειξαν ευαισθησία και για οικολογικά θέματα.

Όταν οι ομάδες ολοκλήρωσαν, δημοσίευσαν τα βιβλία τους αυτόματα μέσω των δυνατοτήτων που το εργαλείο τους έδινε. Δυστυχώς δεν υπήρχε η δυνατότητα της εκτύπωσής τους, όπως προέβλεπε ο συντάκτης του σεναρίου. Οι ομάδες όμως παρουσίασαν τα βιβλία τους με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα (Εικόνες 19, 20, 21 και 22).

Εικόνα 19

Εικόνα 20

Εικόνα 21

Εικόνα 22

Στην παρουσίαση έγινε κριτική από τα παιδιά για την ποιότητα του κειμένου και της εικονογράφησης, τα ορθογραφικά λάθη, τις επιρροές από ταινίες, από τηλεοπτικές σειρές, αλλά και από άλλα βιβλία, ενώ τονίστηκαν τα γλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποίησαν οι μαθητές. Συζητήθηκαν επίσης τα στοιχεία εκείνα που κάνουν ένα βιβλίο ή ένα διήγημα ενδιαφέρον και ευχάριστο για ανάγνωση. Έπειτα, έγινε συζήτηση στην τάξη για τα καλύτερα ηλεκτρονικά βιβλία που παρουσιάστηκαν, ενώ στο τέλος έγινε η βράβευση του καλύτερου βιβλίου από τους μαθητές.

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Η δραστηριότητα αυτή ήταν η πιο δημιουργική και ευχάριστη και κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών καθόλη τη διάρκειά της. Διήρησε όπως προέβλεπε ο

συντάκτης τέσσερις διδακτικές ώρες που όμως κατανεμήθηκαν ανόμοια, μιας και χρειάστηκαν τρεις ώρες για την κατασκευή των ιστοριών και μια διδακτική ώρα για την παρουσίασή τους.

Τα παιδιά, όπως προέβλεπαν και οι στόχοι που τέθηκαν, δημιούργησαν ψηφιακά πολυμεσικά αρχεία με κείμενο και εικόνα τα οποία και παρουσίασαν. Στο πλαίσιο αυτό καλλιέργησαν τον γραπτό και τον προφορικό τους λόγο, διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους και τις πρακτικές χρήσης πολυμεσικών κειμενικών ειδών. Στα θετικά προσμετράται η ευκολία του εργαλείου που βοήθησε πολύ τους αρχάριους μαθητές να παράξουν και να παρουσιάσουν ένα καλαίσθητο ηλεκτρονικό βιβλίο. Στα αρνητικά χρεώνεται το δεσμευτικό πλαίσιο εικονογράφησης που δόθηκε και περιόρισε τα παιδιά στη σύνταξη συγκεκριμένου είδους κειμένων.

9η–12η διδακτική ώρα

Η επόμενη δραστηριότητα ξεκίνησε με μια αναστοχαστική συζήτηση σχετικά με τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν στα προηγούμενα δίωρα, αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε η τάξη. Ο δάσκαλος τόνισε ότι θα η επόμενη δραστηριότητα θα επικεντρωθεί πλέον στη δυνατότητα δημιουργίας στην τάξη μας παιδικής βιβλιοθήκης. Ο δάσκαλος έδειξε με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα μερικά παραδείγματα σχολικών βιβλιοθηκών που υπάρχουν στις παρακάτω συλλογές εικόνων:

- [«Οι μυστηριώδεις βιβλιοθήκες του Marc Gai-Miniet](#)
- [«15 Δημιουργικές και μοντέρνες ιδέες για βιβλιοθήκες»](#)
- [«20 ιδέες για απίθανα παιδικά ράφια και βιβλιοθήκες»](#) (Εικόνες 23 και 24).

Εικόνα 23

Εικόνα 24

Με την παρότρυνση του δασκάλου τα παιδιά σχεδίασαν τη μελλοντική βιβλιοθήκη της τάξης τους σε ένα απλό φύλλο χαρτί και παρουσίασαν τις ιδέες τους στην τάξη (Εικόνες 25 και 26).

Εικόνα 25

Εικόνα 26

Κάτι που ευνόησε την εφαρμογή, ήταν ότι την εποχή της υλοποίησης του σεναρίου πραγματοποιούνταν στο χώρο του σχολείου έκθεση βιβλίου στο πλαίσιο του εορτασμού της «Παγκόσμιας ημέρας παιδικού βιβλίου». Τα παιδιά του τμήματος επισκέφθηκαν την έκθεση και με τη βοήθεια του συλλόγου γονέων που τη διοργάνωνε, επέλεξαν μερικά βιβλία για να εμπλουτίσουν τη βιβλιοθήκη της τάξης τους (Εικόνες 27 και 28).

Εικόνα 27

Εικόνα 28

Κατόπιν, αφού συγκεντρώθηκε ένας αριθμός βιβλίων και προστέθηκαν σε αυτά που είχαν φέρει τα παιδιά από το σπίτι τους, ο δάσκαλος πρότεινε να αρχειοθετηθούν. Επειδή όπως είχε προαναφερθεί τα παιδιά δεν ήταν έμπειροι χρήστες των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών δεν χρησιμοποιήθηκαν τα πιο εξειδικευμένα λογισμικά που πρότεινε ο συντάκτης του σεναρίου, αλλά η εφαρμογή λογιστικών φύλλων Excel του Microsoft Office. Η επιλογή της συγκεκριμένης εφαρμογής έγινε μιας και το λογισμικό ήταν ήδη εγκατεστημένο στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές του εργαστηρίου, ενώ δόθηκε και η ευκαιρία στους μαθητές να έρθουν σε μια πρώτη επαφή μαζί του μέσα από μια δραστηριότητα που είχε νόημα γι' αυτούς. Μετά από μια προεργασία που έκανε ο δάσκαλος, ετοίμασε ένα αρχείο Λογιστικού Φύλλου όπου υπήρχαν έτοιμες θεματικές στήλες (Τίτλος Βιβλίου, Συγγραφέας, Εικονογράφηση, Εκδοτικός Οίκος, Θέμα, Έτος Έκδοσης, Ημερομηνία Δανεισμού και Ημερομηνία Επιστροφής).

Οι ομάδες έπαιρναν ένα ένα τα βιβλία και αφού συζητούσαν και έκαναν την κατάλληλη διερεύνηση συμπλήρωναν τον κατάλογο. Επειδή τα βιβλία ήταν λίγα μερικές ομάδες ολοκλήρωσαν την ταξινόμηση των βιβλίων. Κάποιες άλλες όμως ακολουθώντας τους δικούς τους ρυθμούς κατέγραψαν λιγότερα (Εικόνες 29, 30, 31 και 32).

Εικόνα 29

Εικόνα 30

Εικόνα 31

Εικόνα 32

Όσες ομάδες ολοκλήρωσαν την καταγραφή, παρουσίασαν με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα την εργασία τους.

Μετά από σχετική επίδειξη του δασκάλου και με τη χρήση της κατάλληλης εφαρμογής του Λογιστικού Φύλλου τα παιδιά ταξινόμησαν τα βιβλία αλφαβητικά κατά τίτλο και συγγραφέα, ενώ μπόρεσαν να τα ταξινομήσουν και κατά έτος έκδοσης. Τέλος, με την εφαρμογή της «Εύρεσης» τα παιδιά αντιλήφθηκαν τον μηχανισμό της εύρεσης κάποιου βιβλίου με βάση τον συγγραφέα ή με τη βοήθεια μιας λέξης «κλειδί» από τον τίτλο (Φάκελος Synodeytika> 5^ο και 6^ο Διδακτικό Δίωρο> 6^ο Δίωρο> Τεκμήρια).

Αξιολόγηση των μαθητών και της δραστηριότητας

Με τη δραστηριότητα αυτή τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με τον κόσμο της βιβλιοθήκης, δημόσιας και σχολικής, του δανεισμού βιβλίων, της ταξινόμησης και αρχειοθέτησης των βιβλίων βάση συγκεκριμένων στοιχείων, όπως η θεματολογία, το είδος, ο συγγραφέας το έτος κ.λ.π. Εξοικειώθηκαν με το λογισμικό του Λογιστικού Φύλλου και ιδιαίτερα με τις λειτουργίες της εύρεσης, της ταξινόμησης, του ορθογραφικού ελέγχου, αλλά και της αντιγραφής/διαγραφής/ επικόλλησης κειμένου. Τα παιδιά έμαθαν να φυλλομετρούν ένα βιβλίο και να εντοπίζουν τα βασικά στοιχεία που καθορίζουν την ταυτότητά του. Ένα από τα πιο δημιουργικά σημεία της δραστηριότητας ήταν ο εντοπισμός του θέματος του βιβλίου όταν αυτός δε δίνονταν. Τα παιδιά διάβαζαν την περίληψη και μέσα από επιχειρηματολογία και διάλογο εντόπιζαν το βασικό θέμα του βιβλίου και το κατέγραφαν, καλλιεργώντας έτσι διερευνητικό εγγραμματισμό και ανάλογες δεξιότητες.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Ψάχνω στο διαδίκτυο για το βιβλίο που μου άρεσε και το παρουσιάζω στην τάξη.
Εδώ μπορεί η κάθε ομάδα να βρει πληροφορίες για το βιβλίο που θα παρουσιάσει με κριτική αναζήτηση και επιλογή της κατάλληλης πηγής πληροφόρησης.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Κατασκευάζω και αναρτώ το δικό μου ηλεκτρονικό βιβλίο. Μέσω του εργαλείου <http://www.pageflip-flap.com> σε συνεργασία με την ομάδα μου και συντονισμό από τον δάσκαλο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Δημιουργούμε τη δική μας «Σχολική-Παιδική Βιβλιοθήκη» με τα βιβλία που υπάρχουν στην τάξη μας ή όποια μπορούμε να δωρίσουμε ή να μας δωρίσουν. Μπορούμε επίσης να επιλέξουμε και ελεύθερα ψηφιακά βιβλία και να δημιουργήσουμε τη δική μας «Ψηφιακή Βιβλιοθήκη» την οποία και να αναρτήσουμε στην ιστοσελίδα της τάξης μας. Για τη δημιουργία και αρχειοθέτηση της βιβλιοθήκης μας θα κινηθούμε πάνω σε συγκεκριμένες κατηγορίες-άξονες όπως:

- Εκδότης
- Συγγραφέας
- Τίτλος
- Χρονολογία
- Έτος έκδοσης
- Θεματική
- Περίληψη

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

1. Πώς μπορέσαμε και διαβάσαμε το ηλεκτρονικό βιβλίο; Με ποιον τρόπο;
2. Τι διαφορά έχει από το συμβατικό βιβλίο στο χαρτί;
3. Σας άρεσε; Γιατί;
4. Οι ζωγραφιές, η μουσική και η αφήγηση σας βοήθησαν να διαβάσετε το βιβλίο; Τι σας βοήθησε πιο πολύ;
5. Ποια είναι η χρησιμότητα και η λειτουργικότητα του βιβλίου στη σχολική και καθημερινή ζωή μας;

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ο/Η δάσκαλος/-α θα μπορούσε, επιπλέον, να εμπλουτίσει τη διδασκαλία του με την ανάγνωση και μελέτη των ακόλουθων, συναφών με τη θεματολογία μας, κειμένων και παρουσιάσεων:

- Ντομνίκ Ντεμέρ, *Η Μυστηριώδης Βιβλιοθηκάριος*, Αθήνα: Πατάκης, 2008.
- Γιοστέιν Γκάρντερ & Κλάους Χάγκερουπ, *Η Μαγική Βιβλιοθήκη*. Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2002.
- Μπερνάρ Κλαβέλ, *Το Χάρτινο Κάστρο*. Αθήνα: Εκδόσεις Κάστρο, 2005.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο που εφαρμόστηκε ήταν κομψό, με την έννοια ότι ανταποκρινόταν σε πολύ μεγάλο βαθμό στις ανάγκες αλλά και στις ικανότητες των μαθητών ενώ είχε την κατάλληλη χρονική έκταση με τις σωστές εναλλαγές των δραστηριοτήτων, ώστε να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών χωρίς να τα κουράσει.

Οι ασκήσεις, καθώς και τα διαδικτυακά εργαλεία, αν και δεν ήταν δεσμευτικά αξιοποιήθηκαν σε αρκετά μεγάλο βαθμό, ενώ το σενάριο ολοκληρώθηκε όπως προέβλεπε ο συντάκτης. Επειδή η τάξη πρώτη φορά εφαρμόζε σενάριο με τη βοήθεια Ηλεκτρονικού Υπολογιστή, ο εκπαιδευτικός απλοποίησε κάποιες διαδικασίες, χωρίς όμως να αλλοιώσει το πνεύμα του σεναρίου, χρησιμοποίησε ένα διαφορετικό εργαλείο για την κατασκευή ηλεκτρονικού βιβλίου, ενώ για την καταλογογράφηση των βιβλίων χρησιμοποιήθηκε το λογιστικό φύλλο.

Το σημαντικότερο κέρδος που προέκυψε, σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό που εφαρμόσε το σενάριο ήταν ότι δόθηκε η ευκαιρία σε μια πολύ επιβαρυσμένη συναισθηματικά τάξη, που αντιμετώπιζε πολλά προβλήματα από απώλειες γονέων λόγω θανάτου και διαζυγίων, να αλλάξει περιβάλλον και τρόπο μαθήματος, να ξεφύγει από τα καθιερωμένα, να λειτουργήσει ομαδικά και να παράξει αποτέλεσμα.

Σε γενικές γραμμές η εφαρμογή του σεναρίου κύλησε ικανοποιητικά, εκπληρώθηκαν οι περισσότεροι από τους στόχους που είχαν τεθεί, ενώ το τέλος του

συνέπεσε ευχάριστα με τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Παιδικού Βιβλίου στο σχολείο, γεγονός που διευκόλυνε τον εκπαιδευτικό, ενώ έδωσε στις δραστηριότητες ένα ξεχωριστό νόημα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρβανίτη, Ι. 2007. Σχολική Βιβλιοθήκη: Ένας Μαγικός Τόπος για όλα τα παιδιά. Στο *Πρακτικά του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.), 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα: «Σχολείο Ίσο για παιδιά άνισα»*, Αθήνα 4-6 Μαΐου, 2007. Διαθέσιμο στο:

http://www.elliepek.gr/documents/4o_synedrio_eisigiseis/430_439.pdf

Κασιμάτη, Κ., Σ. Φερεντίνος & Χ. Καλλιγιάς. 2002. Εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πρακτική. Νέες τεχνολογίες και εκπαιδευτικοί. *Μέντορας* 6, 29-45.

Κουτσογιάννης, Δ. 2000. Γλωσσική αγωγή και διαδίκτυο: δυνατότητες και περιορισμοί. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 234-244. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Levin, B. 2006. Schools in challenging circumstances: A reflection on what we know and what we need to know, *School Effectiveness and School Improvement* 17 (4).

Kress, G. 2003. *Literacy in the New Media Age*. Λονδίνο & NY: Routledge.

[IFLA/UNESCO. 1999. School Library Manifesto.](#)